

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Veřejný ochránce práv**, se sídlem Údolní 39, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 29. 10. 2012, čj. 30 A 40/2012 – 12,

t a k t o :

- I. Žádost žalobce o prodloužení lhůty k úhradě soudního poplatku za kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádost žalobce o prodloužení lhůty k předložení plné moci udělené jím advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- III. Řízení **se z a s t a v u j e .**
- IV. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobce se podáním doručeným Krajskému soudu v Brně dne 19. 4. 2012 domáhal vydání rozsudku, jímž by soud určil, že žalovaný porušil povinnost mlčenlivosti, pakliže podnět či jinou písemnost navrhovatele pod čj. 2402/2010VOP/PJ postoupil k prověření Českému telekomunikačnímu úřadu, a dále že žalovaný porušil veřejnoprávní vztah a zneužil svou moc k obcházení zákona, pakliže byl podnět v části údajně směřující vůči České poště postoupen i odložen zároveň.

[2] Krajský soud v Brně odmítl podání žalobce usnesením ze dne 29. 10. 2012, čj. 30 A 40/2012 – 12, podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Krajský soud konstatoval, že Veřejného ochránce práv nelze považovat za správní orgán. Napadené rozhodnutí či zásah tedy nebyl učiněn správním orgánem ve smyslu § 4 odst. písm. a) s. ř. s. Nedostatek pravomoci soudu zabývat se danou věcí je z povahy věci neodstranitelný.

II.

[3] Usnesení krajského soudu napadl žalobce (stěžovatel) kasační stížností. Stěžovatel současně požádal o ustanovení právního zástupce „*se schopností komunikovat písemně.*“

[4] Nejvyšší správní soud zamítl žádost stěžovatele o ustanovení zástupce usnesením ze dne 4. 2. 2013, čj. 8 As 133/2012 – 9. Zároveň stěžovatele vyzval k úhradě soudního

poplatku za kasační stížnost a k předložení plné moci udělené stěžovatelem advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti. Soud stanovil stěžovateli k oběma úkonům lhůtu 2 týdnů. Toto usnesení nabylo právní moci dne 15. 2. 2013.

[5] Dne 25. 2. 2013 stěžovatel doručil soudu další podání, ve kterém se domáhal prodloužení lhůty k úhradě soudního poplatku a k předložení plné moci, a to nejméně o 3 měsíce.

III.

[6] Když Nejvyšší správní soud zvažoval, zda stěžovatelově žádosti o prodloužení lhůty vyhoví, vzal prvně v úvahu okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje u tohoto soudu svá práva. Soud opakovaně dospěl k závěru, že se v případě stěžovatele jedná o projev svévolného a účelového uplatňování práva (viz např. rozsudek ze dne 8. 3. 2012, čj. 2 As 45/2012 – 11). Stěžovatel svá práva uplatňuje převážně zjevně šikanózním způsobem a nesoudí se veden snahou o meritorní řešení sporu, nýbrž pro samotné vedení sporu (viz rozsudek ze dne 7. 6. 2012, čj. 2 As 82/2012 – 13, nebo usnesení ze dne 18. 12. 2012, čj. 7 As 103/2012 – 20).

[7] V evidenci zdejšího soudu je vedeno ke dni 6. 6. 2013 celkem 766 spisů, v nichž žalobce vystupuje v pozici stěžovatele, resp. navrhovatele. Během roku 2012 napadlo k Nejvyššímu správnímu soudu 311 věcí, v nichž žalobce vystupuje jako účastník řízení, přičemž ke dni 6. 6. 2013 jich bylo vyřízeno, resp. rozhodnuto, 307. Od počátku roku 2013 stěžovatel učinil vůči Nejvyššímu správnímu soudu již 177 podání. Z evidence zdejšího soudu je dále patrné, že množství žalobcem vedených sporů se v průběhu času zvyšuje. Pro srovnání lze uvést, že v roce 2008 bylo u Nejvyššího správního soudu vedeno „pouze“ 22 věcí, v nichž žalobce vystupoval jako účastník řízení, v roce 2010 to bylo již 65 věcí, v roce 2011 155 věcí a v roce 2012 dokonce 311 věcí. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že pouhá skutečnost, že stěžovatel vede takové množství sporů, přirozeně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Rozhodující je sériovost stěžovatelem vedených sporů, stereotypnost jeho procesního počínání, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů.

[8] Při vědomí shora uvedeného a v souladu se zásadou hospodárnosti řízení Nejvyšší správní soud žádosti stěžovatele nevyhověl. Zdejšímu soudu je totiž z úřední činnosti známo (srov. např. věci vedené pod sp. zn. 8 As 71/2012 či sp. zn. 8 As 79/2012), že pokud by výzvě stěžovatele vyhověl, pouze by přispěl k písemnému „ping pongu“ mezi stěžovatelem a zdejším soudem, který by nadále prodloužil řízení o kasační stížnosti o několik týdnů až měsíců, aniž by došlo k meritornímu posouzení věci. Jako v jiných případech i nyní stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Ke své žádosti připojil čestné prohlášení, v němž uvedl údaje, které nejsou způsobilé prokázat jeho nárok na osvobození od soudních poplatků. Následně stěžovatel požádal o prodloužení lhůty k předložení plné moci udělené advokátovi a k úhradě soudního poplatku. Nejvyšší správní soud již dříve v obdobných případech tyto žádosti zamítl z důvodu bezpředmětnosti, svévolného uplatňování práva stěžovatelem a jeho obstrukčního přístupu k vedení řízení (viz např. usnesení ze dne 8. 8. 2012, čj. 8 As 71/2012 – 13, a ze dne 4. 10. 2012, čj. 8 As 71/2012 – 22,

kteřá byla stěžovateli doručena a jejich obsah je mu proto znám), a nemá důvod nyní postupovat jinak.

[9] Nejvyšší správní soud si je vědom znění čl. 36 Listiny základních práv a svobod, který zaručuje právo na soudní ochranu. Okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje svá práva (a to zejména právo na soudní ochranu), však nelze považovat za výkon subjektivního práva v souladu s právním řádem. Chování stěžovatele naopak naplňuje znaky zneužití práva, které soud vymezil např. již v rozsudku ze dne 10. 11. 2005, čj. 1 Afs 107/2004 – 48, č. 869/2006 Sb. NSS. Zneužitím práva se rozumí „*situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené*“. K zákazu zneužití práva se vyjádřil také rozšířený senát, podle něhož zákaz zneužití práva představuje pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vůdčích hodnotách, ke kterým vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochraně lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odepření ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. Zákaz zneužití práva je v jistém smyslu *ultima ratio*, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastního právního řádu, s nimiž se může střetnout (usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, čj. 1 As 70/2008 – 74, č. 2099/2010 Sb. NSS, a v něm uvedená judikatura). V této souvislosti lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 30. 12. 2010, čj. 4 As 38/2010 – 43, ve kterém Nejvyšší správní soud poukázal na model fungování stěžovatele (občanského sdružení), založený na opakovaném podávání žádostí o osvobození od soudních poplatků, tj. nákladů, které při jeho činnosti zpravidla vznikají a s jejichž vznikem musel vědomě počítat. Neexistují-li pro takové jednání legitimní důvody, je třeba je považovat za zneužití práva zakotveného v § 36 odst. 3 s. ř. s. Uvedený závěr prošel testem ústavnosti u Ústavního soudu a obstál (viz usnesení ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. I. ÚS 1131/11).

[10] Jak bylo zmíněno výše, stěžovatel obecně zneužívá práva na soudní ochranu, je veden snahou vést spor pro spor, nikoliv zájmem o řešení reálně existujících sporů. Zneužití lze dovodit i v nyní posuzované věci. Nejvyšší správní soud současně zdůrazňuje, že toto rozhodnutí nevede k budoucímu paušálnímu odmítnutí jakéhokoliv podání, jímž by se stěžovatel obracel na soud. Shora předestřený postup představuje pouze materiální korektiv formálního pojmání práva na soudní ochranu v souladu s principem ekvity (spravedlnosti) a bude vyhrazen zcela výjimečným případům, u nichž se běžný procesní postup bude jevit jako zcela neefektivní, a současně bude zcela zjevné, že kasační stížnost nemůže být úspěšná. V tomto ohledu tedy bude třeba dbát zvýšené opatrnosti a pečlivě se seznámit se skutkovými i právními okolnostmi případu stejně jako v ostatních věcech. Jinými slovy řečeno, Nejvyšší správní soud tímto postupem rozhodně stěžovateli neupírá jeho právo, aby prokázal, že v jiném soudním sporu nastala situace, kdy je třeba jej osvobodit od soudního poplatku a ustanovit mu kvalifikovaného zástupce k ochraně jeho veřejných subjektivních práv.

[11] Nejvyšší správní soud závěrem poukazuje, že obdobný procesní postup zvolil již v usnesení ze dne 28. 2. 2013, čj. 8 As 130/2012 – 10, či v usnesení ze dne 26. 4. 2013, čj. 8 Aps 6/2012 – 17.

IV.

[12] Jelikož tedy stěžovatel ve lhůtě stanovené Nejvyšším správním soudem ani následně soudní poplatek splatný podáním kasační stížnosti (tj. 13. 9. 2012) nezaplatil, a z jeho jednotlivých podání učiněných v této věci nevyplývá, že by poskytnutí další lhůty vedlo k zaplacení soudního poplatku, Nejvyšší správní soud řízení podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. zastavil.

[13] Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. června 2013

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu